

BORGARTING
LAGMANNSRETT

ÅRSMELDING 2017

Innhold:

Innledning	side	4
Førstelagmannen har ordet	side	5
Organisasjon og bemanning	side	6
Saksavvikling og statistikk	side	7
Kompetansearbeid	side	8
Jordskiftefaglig kompetanse på plass i Borgarting	side	9
Saker i retten 2017	side	10

Innledning

Borgarting lagmannsrett legger med dette fram sin årsmelding for 2017, den sekstende i rekken. Gjennom årsmeldingen ønsker vi å synliggjøre vår virksomhet både for våre brukere og for dem som har mindre kjennskap til domstolens arbeid.

Årsmeldingen er lagt ut på vår hjemmeside www.domstol.no/borgarting.

Borgarting lagmannsrett er landets største ankedomstol. Lagdømmet er delt inn i tre lagsogn: Oslo (Oslo fylke og Akershus unntatt Romerike), Østfold (Østfold fylke) og Buskerud (Buskerud fylke, Jevnaker i Oppland, Svelvik og Sande i Vestfold). Lagdømmet dekker landets tettest befolkede områder, noe som gjør at vi har et stort sakstilfang. I tillegg blir sakene stadig større og mer komplekse.

Førstelagmannen har ordet

2017 har vært et krevende år for Borgarting lagmannsrett. Etter at et vellykket restansenedarbeidingsprosjekt ble avsluttet sommeren 2016, har berammingshorisonten for uprioriterte sivile saker økt fra vel syv måneder til over ett og et halvt år. Dette er uholdbart for det rettssøkende publikum og utilfredsstillende for våre ansatte.

For Borgarting lagmannsrett førte Stortingets avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform i 2017 til en nedbemanning med to saksbehandlerårsverk og et stort kutt i driftsbudsjettet. Vi har lagt ned mye arbeid i å overbevise bevilgende myndigheter om at dommerbemanningen er for lav. Det ble derfor en gledelig avslutning på året at Stortingets budsjettbehandling førte til økte ressurser tilsvarende fire nye, faste dommerårsverk i 2018. I tillegg ble vårt varslede ABE-kutt for 2018 reversert, slik at vi får beholde de to dommerårsverkene som var planlagt inndratt.

Alle offentlige virksomheter må arbeide for å bli mer effektive – også domstolene. Vi har nylig nedsatt en gruppe som vurderer tiltak for å redusere ankeforhandlingstiden i sivile saker. Også andre tiltak vurderes. Vi er likevel bundet av lovens rammer, som legger store begrensninger på mulighetene for å korte ned saksbehandlingstiden. Jeg oppfordrer herved Justisdepartementet til å vurdere de forslag som ble fremmet i 2015 av en gruppe bestående av representanter fra alle lagmannsrettene. Gruppen foreslo en rekke tiltak som vil bidra til en mer rasjonell og effektiv avvikling av saker uten tilsvarende økning i ressursbruken.

Domstoladministrasjonen gjør et stort og viktig arbeid med digitalisering av domstolene. Vi ønsker å være aktivt med i utviklingen, og flere av våre ansatte er involvert i DAs arbeid. Internt i lagmannsretten har vi tre dommere med særlig ansvar for digitaliserte arbeidsprosesser og ankeforhandlinger. Videre har hver dømmende avdeling sin ikt-gruppe, der både dommere og saksbehandlere deltar. De fleste av våre dommere har nå gjennomført ankeforhandling med digitale utdrag, i tillegg til at de gjennomfører fulldigitale saker i de rettssalene som er utstyr for slike. Jeg er stolt over å kunne konstatere at Borgarting lagmannsrett er blant domstolene som ligger i front i digitaliseringsarbeidet. Til tross for dette vil det nok fortsatt ta tid før man kan hente ut en målbar effektiviseringsgevinst, slik bevilgende myndigheter forventer.

Nytt for året er det at vi har fått jordskiftelagdommer og –utreder i Borgarting lagmannsrett. Disse er et positivt tilskudd i lagmannsretten, både faglig og personlig.

Konstituert førstelagmann Eirik Akerlie

Førstelagmannen mottok tidlig på året en arbeidsgrupperapport der alle organisatoriske forhold i lagmannsretten var vurdert. Det mest omfattende endringsforslaget fra den interne arbeidsgruppen var å slå sammen saksbehandlersekretariatene på de tre dømmende avdelingene til én felles saksbehandleravdeling. De praktiske forhold knyttet til forslaget er senere utredet nærmere, og beslutning skal tas på nyåret 2018.

Vi arbeider stadig mer aktivt overfor media, og fikk i mai en ny stilling delvis ømerket slike oppgaver. Det er gledelig at pressen uttrykker tilfredshet med vårt arbeid. Breiviksaken i januar var spesiell på mange måter – også ved den store medieinteressen og et presseopplegg som Borgarting lagmannsrett aldri tidligere hadde vært i nærheten av. Jeg mener saken på alle vis ble gjennomført på en god måte. Dette til tross for nokså spesielle forhold, idet rettsforhandlingene fant sted i Skien fengsel.

2017 var – i hvert fall formelt sett – det siste året med lagretteordning. Overgangsreglene innebærer likevel at vi også i 2018 vil utvikle en rekke lagrettesaker.

Sykdom gjorde at Ola Dahl valgte å tre tilbake fra sin stilling som førstelagmann på slutten av året. Jeg er glad for at vi får beholde ham videre som lagdommer. Ola Dahl har vært en god førstelagmann for Borgarting lagmannsrett. Jeg vil takke for den store innsatsen han har lagt ned gjennom nesten åtte år i førersetet.

Organisasjon og bemanning

Borgarting lagmannsrett ledes av en førstelagmann. Førstelagmannen, direktøren og lagmennene utgjør domstolens ledergruppe.

I 2017 hadde lagmannsretten 63 faste dommerembeter; førstelagmann, 3 lagmenn med avdelingslederansvar, 4 lagmenn, 55 lagdommere og 1 jordskiftelagdommer. Ca. 40 prosent av dommerne er kvinner. Domstolen har videre en direktør, 1 juridisk utreder, 1 jordskifteutreder og 38 saksbehandlerstillinger. I tillegg hadde domstolen ved årsskiftet om lag 15 ekstraordinære dommere og 1 konstituert lagdommer.

Borgarting lagmannsrett er delt inn i fem avdelinger.

Administrasjonsavdelingen. Inn under denne avdelingen hører alle fellestjenester som økonomi og regnskap, HR, ekspedisjon, IKT, sikkerhet og service, informasjon og for øvrig alle stabsoppgaver som ikke uttrykkelig er lagt til noen av de andre avdelingene. Avdelingen ledes av direktøren.

De dømmende avdelingene (avdeling 1, 2 og 3). Avdeling 1, 2 og 3 behandler alle anker over dom i sivile saker, førsteinstanssaker, overskjønn samt alle straffesaker som er henvist til anke-

forhandling. De tre avdelingene er i hovedtrekk organisert på samme måte. Hver av avdelingene har to lagmenn; avdelingsleder og nestleder og ca. 20 lagdommere. Lagmennene er fast tilknyttet avdelingen, mens det for lagdommerne foretas en rotasjon mellom avdelingene hvert annet år slik at den enkelte dommer normalt vil være knyttet til samme avdeling i fire år. Avdelingene har hvert sitt sekretariat med 6 saksbehandlere som ledes av en seksjonsleder. Blant saksbehandlerne er det ingen rotasjon mellom avdelingene.

Avdeling 4. Denne avdelingen behandler anker over kjennelser og beslutninger i straffesaker og sivile saker, samt avgjør om anker over dom i straffesaker skal henvises til ankeforhandling. Avdelingen ledes av en lagmann. De øvrige dommerne i avdelingen tas fra de dømmende avdelingene etter en turnusordning, 6 dommere behandler sivile saker og 7 dommere behandler straffesaker. Hver enkelt dommer tjenestegjør normalt to måneder i en sammenhengende periode i avdeling 4. Dommerbemanningen veksler ved hvert månedsskifte. Avdelingen har også to utrederstillinger og et sekretariat med 4 saksbehandlere som ledes av en seksjonsleder.

NYE ANSATTE I 2017

Lagdommere:

Thomas Poulsen

Lisa Vogt-Lorentzen

Pål Morten Andreassen

Anette I. Kræmer

Jordskiftelagdommer:

Ragnhild Sæhlie Jetlund

Lagmenn:

Kjersti Buun Nygaard

Mette Jenssen

Torkjel Nesheim

Ekstraordinære lagdommere:

Harald Svenneby

Dag Minsaas

Svein Kristensen

Knud Skedsmo

Kari Johanne Bjørnøy

Jordskifteutreder:

Kirsten Lyseng

Saksbehandlere/administrasjonen:

Silje Solhaug

Aksel Retvik Torgersen

Ingrid Louise Christensen

SLUTTET I 2017

Lagdommere:

Svein Kristensen

Dag Minsaas

Petter Sogn

Anne Magnus

Lagmenn:

Siri Berg Paulsen

Ekstraordinære lagdommere:

Rakel Surlien

Arild Kjerschow

Vibecke Groth

Christian Bommen

Egil Jensen

Anne Austbø

Saksbehandlere:

Liv Gunn Johannessen

Anne Karin Klingenberg

Lill Saastad

PERMISJONER I 2017

Lagdommer Thomas Poulsen

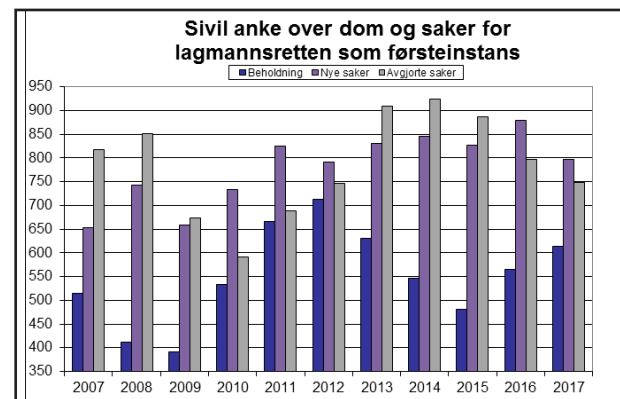
Lagdommer Kyrre Grimstad

Førstekonsulent Serkan Gølbache

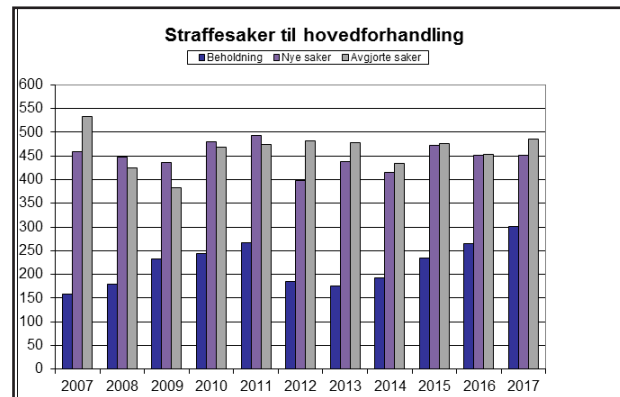

Saksavvikling og statistikk

I årene 2013, 2014 og 2015 behandlet vi flere saker enn vi mottok, og vi nærmet oss måltallene for saksbehandlingstid for sivile anker over dom. Dette skyldes i hovedsak at vi i denne perioden hadde færre store saker enn normalt, moderat innkomst, samt et vellykket restansenedarbeidingsprosjekt. I 2016 var innkomsten av anker over dom i sivile saker og straffesaker markant høyere enn normalt, og vi hadde uvanlig mange tunge og lange saker. Dette medførte at køen av saker som skulle behandles økte kraftig i løpet av året. Vi har lenge hatt en grunnbemanning som er for lav til å avvikle saker i det tempo de kommer inn, og situasjonen i 2017 har vært at vi som følge av innsparingskrav har fått redusert bemanningen og driftsbudsjettet ytterligere. Som ventet har dette ført til at køen av saker som skal behandles har fortsatt å øke gjennom året.

I 2017 mottok vi 757 anker over dom og 40 førsteinstanssaker, til sammen 797 saker. Det er en markant nedgang i forhold til saksinngangen i fjor som da var rekordhøy. Vi avviklet færre saker enn i fjor, og beholdningen er økt med 48 saker. Beholdningsøkningen de to siste årene har medført at berammingshorisonten for uprioriterte saker har økt fra ca. 7 måneder i 2015 til over ett år og et halvt år. Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden var ved årsskiftet på 8,2 måneder. Måltallet for saksbehandlingstid er 6 måneder.

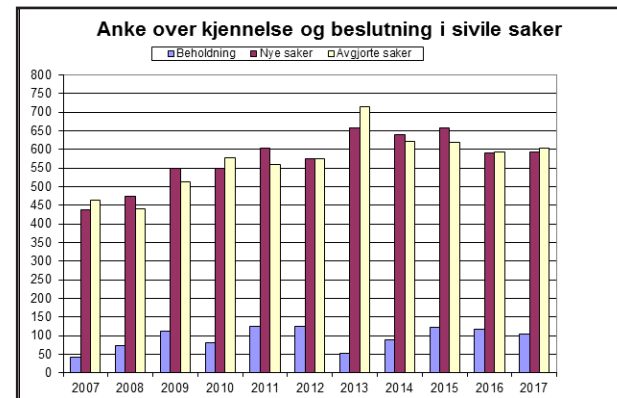
I 2017 mottok vi 1 141 anker over dom i straffesaker. Det er i det nedre sjikt i forhold til den gjennomsnittlige innkomsten de siste fem år.

I alle saker med en strafferamme som kan gi fengsel i mer enn seks år, er det automatisk ankerrett. De andre ankene kan bli nektet fremmet til ankeforhandling når det er klart at anken ikke vil føre frem. I 2017 ble 41,1 % av ankene henvist til ankeforhandling, dvs. innenfor det normale sammenlignet med de fem siste år.

Ved årsskiftet var beholdningen av straffesaker som er fremmet til ankeforhandling 292. Av disse var det 194 saker hvor anken gjaldt skyldspørsmålet; 98 lagrettesaker og 96 meddomsrettssaker. De øvrige sakene var begrensede anker, dvs. anker over saksbehandling, lovanvendelsen og straffutmålingen. Vi har avviklet flere saker enn i fjor, men beholdningen og saksbehandlingstiden har økt. Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden var ved årsskiftet for lagrettesaker 8,6 måneder, for meddomsrett – bevisanke 10,8 måneder, for meddomsrett – begrenset anke 5,5 måneder og for fagdommersaker 6,9 måneder. Måltallet for saksbehandlingstid er 3 måneder.

I 2017 mottok vi 1 352 saker. Det er som forventet når man sammenligner med den gjennomsnittlige innkomsten de fem siste år. De fleste av disse sakene er anker i saker om varetektsfengsling.

I 2017 mottok vi 592 saker, som er omtrent som i fjor. Også avviklingen og en gjennomsnittlig saksbehandlingstid ved årsskiftet på 2,1 måneder var som i fjor.

Kompetansearbeid

I Borgarting lagmannsrett legger vi stor vekt på å videreutvikle kompetanse og fagkunnskap hos de ansatte. Domstolsadministrasjonen arrangerer stadig kurs og seminarer, og de ansatte oppfordres til å delta på disse. I tillegg arrangeres det årlig fagmøter og seminarer i lagmannsretten. Mange medarbeidere brukes både internt og eksternt som foredrags-

og kursledere, og det bidras til publikasjoner og nyttegitelser av faglitteratur. I 2017 har blant annet to lagdommere bidratt til to ulike publikasjoner i Norsk Juridisk Tidsskrift - Lov og Rett (nr. 7/2017/56. Årgang). I tillegg har en av våre lagmenn publisert en fagartikkel i Tidsskrift for Strafferett (nr. 3/2017).

Etterutdanningsvalget gjennomførte følgende seminarer og fagmøter i 2017:

2. januar, nyttårsseminar:

- Riksadvokatens time, *Riksadvokat Tor-Aksel Busch*
- NOU 2016: 24 Ny straffeprosesslov, *førstestatsadvokat Runar Torgersen*
- Høyesteretts rolle og virksomhet, *Høyesterettsjustitiarius Toril M. Øie*
- Det rettsøkende publikum og deres advokater – nødvendige onder? *Leder av Advokatforeningen Jens Johan Hjort*

27. februar, fagmøte:

- Oppdrag Styrkebrønner: På jobb ute for rettsstat og menneskerettigheter, *lagdommer Elizabeth Baumann*

3. april, fagmøte:

- NOU 2017: Særdomstoler på nye områder? *tingrettsdommer Anne Margrethe Lund*

21. august, fagmøte:

- Presentasjon av jordskifteavdelingen, *jordskiftelagdommer Ragnhild Jetlund og jordskifteutreder Kirsten Lyseng*

4. september, fagmøte:

- Det norske barnevernet under lupen i Strasbourg: En statusrapport, *advokat Marius Emberland*

4. desember, fagmøte:

- Høring av barn i sivile saker, *lagdommerne Eyvin Sivertsen og Ida Skirstad Pollen*

Jordskiftefaglig kompetanse på plass i Borgarting

Ny jordskiftelov trådte i kraft 1. januar 2016. Forenkling av ankeordningen var en av de viktigste endringene i ny lov, og jordskifteoverrettene ble derfor avviklet da den nye loven trådte i kraft. Tidligere måtte partene, avhengig av hvilken avgjørelse som ble anket, velge om de skulle anke til jordskifteoverrett eller til lagmannsrett. Partene har nå fått et enklere system å forholde seg til, ved at anke til lagmannsrett er eneste rettsmiddel for alle avgjørelser etter jordskifteloven. Lagmannsretten har fått kompetanse til å overprøve alle avgjørelser truffet av jordskifterettene.

Domstoloven innehar en bestemmelse om at lagmannsrettene skal ha så mange jordskiftelagdommere som til enhver tid er bestemt. Lagmannsrettene skal også ha jordskifteteknisk personale. I forbindelse med den nye jordskifteloven ble det bestemt at alle lagmannsrettene skal ha en jordskiftelagdommer og en jordskifteutreder. Tidligere var det slik at Eidsivating jordskifteoverrett behandlet saker både i Borgarting og Eidsivating. Siden de ansatte i jordskifteoverretten ble overført til Eidsivating lagmannsrett, ble det opprettet to nye stillinger i Borgarting lagmannsrett. Jordskiftelagdommer Ragnhild Sæhlie Jetlund og jordskifteutreder Kirsten Lyseng tiltrådte henholdsvis 1. mai og 1. juni 2017.

Ved anke over jordskifteavgjørelse settes lagmannsretten vanligvis med jordskiftelagdommeren og to eller fire jordskiftemeddommere. Om førstelagmannen finner det hensiktsmessig, kan den ene jordskiftemeddommeren byttes ut med en lagdommer. Dette er særlig aktuelt om saken reiser kompliserte juridiske problemstillinger, om det har vært mye prosess i saken eller om den behandles sammen med anke over dom.

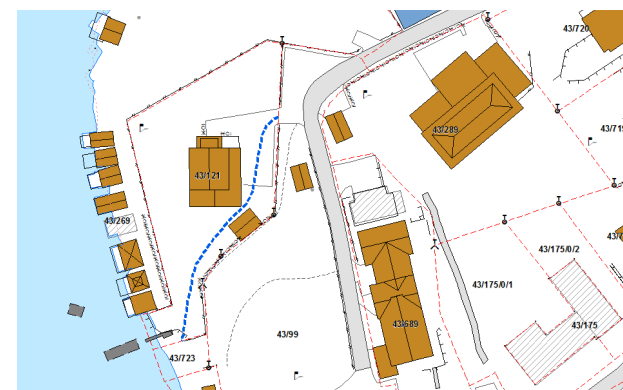
Anke over dom, kjennelse eller beslutning fra jordskifteretten behandles av tre lagdommere, slik det også var før ny jordskiftelov trådte i kraft. I slike saker, og i saker fra tingrettene som gjelder bruks- eller eiendomsrett til fast eiendom, kan førstelagmannen beslutte at jordskiftelagdommeren skal være en av de tre dommerne. Dersom det er anket over både dom og jordskifteavgjørelse i en sak fra jordskifteretten, kan førstelagmannen beslutte at den skal behandles som én sak i lagmannsretten. Jordskiftelagdommeren kan også behandle overskjønn.

Som tidligere nevnt er det et krav i domstoloven at lagmannsrettene skal ha jordskifteteknisk personale. Jordskifteutrederens arbeidsoppgaver er i hovedsak å forberede ankesakene fra jordskifterettene, utrede de enkelte sakene både rettslig og praktisk, ha kontakt med partene og prosessfullmektigene, delta i rettsmekling og utføre nødvendig

Bilde fra Søndre Sandøy i Østfold hvor det har vært flere jordskiftesaker gjennom årene knyttet til blant annet eiendomsgrenser og adkomst.

kart-/landmålingsarbeid samt annet nødvendig etterarbeid. Lagmannsretten har nå mulighet til å ha med gps ut på befaringer og foreta innmålinger av eiendomsgrenser, rettigheter osv. Jordskifteutrederen har også mulighet til å merke eiendomsgrenser og lage grensekart som blir en del av saken i lagmannsretten. Jordskifteutrederen deltar også i saksforberedelse og utredning i de fleste sakene som omhandler fast eiendom som kommer fra tingrettene.

Utsnitt fra landområde på Snarøya. Saken gjaldt tvist om rett til gangadkomst gjennom naboens hage for å komme til egen strandparsell. Adkomstrettigheten ble inntegnet på kart og tatt inn i dommen som illustrasjon.

Saker i retten 2017

Tilbakekall av flyktningstatus og oppholdstillatelse - Farida-saken

Faridas mor søkte om og fikk innvilget oppholdstillatelse i 2011. Utlendingsdirektoratet (UDI) baserte innvilgelsen på at sikkerhetssituasjonen på hjemstedet i Afghanistan var for usikker til at hun kunne returneres dit, jf. utlendingsloven § 28 første ledd bokstav b. Hun kunne heller ikke returneres til internflukt, idet hun ikke hadde mannlig nettverk på et trygt sted i hjemlandet. Hun hadde opplyst at hun og samboeren, faren til Farida, var kommet bort fra hverandre under flukten. Datteren Farida, som da var 5 år, ble gitt avledet flyktningstatus etter § 28 sjette ledd.

Året etter søkte Faridas far om beskyttelse, men fikk avslag. Sikkerhetssituasjonen på hjemstedet ble nå vurdert som forbedret og stabil. Det ble også truffet vedtak om å trekke tilbake tillatelsen Farida og moren hadde fått, jf. utlendingsloven § 37 første ledd bokstav e. Bestemmelsen fastsetter at status som flyktning og oppholdstillatelse etter § 28 kan tilbakekalles dersom utlendingen «ikke lenger kan nekte å nyte godt av beskyttelse fra det landet utlendingen er borger av, fordi de forholdene som førte til at utlendingen ble anerkjent som flyktning etter § 28 [...] ikke lenger er til stede». Utlendingsmyndighetene mente at nå som familien var samlet, var forholdene som begrunnet oppholdstillatelse og status som flyktning ikke lenger til stede. Det var heller ikke grunnlag for opphold på humanitært grunnlag.

Familien ble 14. februar 2015 uttransportert til Kabul. Afghanske myndigheter protesterte umiddelbart mot returen. De mente at sikkerhetssituasjonen på familiens hjemsted gjorde familien til internflyktninger, og at retur av denne barnefamilien derfor var brudd på en avtale mellom norske og afghanske myndigheter.

Både tingretten og lagmannsretten kom til at vedtakene var ugyldige. Lagmannsretten la avgjørende vekt på at endringen i de forholdene som førte til at Faridas mor fikk status som flyktning og oppholdstillatelse, ikke var tilstrekkelig vesentlige og stabile. Endringen i status som kvinne uten mannlig nettverk var en vesentlig og stabil endring nå som hun var gjenforent med samboeren, men utlendingsmyndighetene hadde uttrykkelig uttalt at tillatelsen ikke ble trukket tilbake med sikte på at familien

skulle returneres til internflukt. Etter en konkret vurdering konkluderte lagmannsretten med at det ikke var skjedd en tilstrekkelig vesentlig og stabil endring i sikkerhetssituasjonen på hjemstedet til at vilkårene for tilbakekall på det grunnlaget var oppfylt.

Lagmannsretten kom videre til at tillatelsen fra 2011 ga Farida og moren rettigheter beskyttet av EMK artikkel 8 om retten til privatliv, som «settled migrants». Det måtte derfor blant annet gjøres en forholdsmessighetsvurdering. Det hadde utlendingsmyndighetene ikke gjort.

Foreldrene og Farida, som var blitt 11 år, ga forklaring i åpen rett i lagmannsretten ved bruk av Skype. Det ble ført seks vitner, hvorav to sakkyndige. Lagmannsretten ga tillatelse til at deler av forhandlingene ble filmet av et team som oppga at de vurderte å lage en dokumentar om Farida og hennes foreldre. De som ble filmet, fikk anledning til å uttale seg i forkant. For ett vitne, som ikke ønsket å bli filmet, ble det ikke gitt tillatelse.

Dommen er anket til Høyesterett, som skal behandle saken våren 2018.

Gassled-saken

Saken gjaldt gyldigheten av vedtak om nedsettelse av tariffen for transport av gass gjennom gassrørledningssystemet Gassled, og krav om erstatningsplikt for staten som følge av ugyldig vedtak, subsidiært som følge av uaktsomhet fra statens side.

De fire selskapene Njord Gas Infrastructure AS, Solveig Gas Norway AS, Silex Gas Norway AS og Infragas Norway AS kjøpte i 2010–2012 til sammen ca. 44 prosent av Gassled for ca. 32 milliarder kroner. Ved forskriftsendring 26. juni 2013 reduserte Olje- og energidepartementet tariffen for gasstransport med 90 prosent for sentrale deler av Gassled. De fire selskapene mente at tariffnedsettelsen påførte dem et vesentlig tap, ved at den fremtidige inntjeningen ble lavere enn forutsatt ved ervervet av eierandelene.

Lagmannsretten kom fram til at departementet hadde hjemmel for forskriftsendringen. Ved etableringen av Gassled ble det ikke avtalt at tariffene skulle være faste ut lisensperioden, slik selskapene hadde hevdet. Departementet ga uansett ikke tilslutning til dette. Etableringen av Gassled innebar derfor ingen skranker for adgangen til å endre tariffene. Tariffendringen var heller ikke i strid med EMK protokoll 1 artikkel 1 om vern av eiendoms-retten.

Lagmannsretten mente at selskapene ikke kunne ha bygget på en oppfatning om at departementet ikke hadde adgang til å sette ned tariffene. En orientering om mulighetene for tariffendring kunne dessuten bli oppfattet som innblanding i forhandlinger mellom svært profesjonelle parter. Det var også usikkert om det var grunnlag for tariffendring, og hvilke handlingsalternativer departementet i så fall hadde. Det var først utover i 2012 – etter at overdragelsene var gjennomført – at departementet fikk klarhet i dette. Det var derfor ikke grunnlag for noe erstatningsansvar som følge av uaktsomhet fra departementets side.

Staten vant saken fullstendig. Det ble fra begge sider fremmet betydelige sakskostnadskrav. Staten ble tilkjent dekning av sakskostnader med 17 546 831 kroner for lagmannsretten og 24 650 108 kroner for tingretten, etter at salærkravet for arbeid under ankeforhandlingen var satt ned med 2,1 millioner kroner.

De fire selskapene Njord Gas Infrastructure AS, Solveig Gas Norway AS, Silex Gas Norway AS og Infragas Norway AS har anket deler av dommen til Høyesterett. Anken er begrenset til å gjelde spørsmålet om endringsvedtaket har tilstrekkelig lovhjemmel og om endringsvedtaket er et eiendomsinngrep etter EMK P1-1.

Fengsling av barnefamilie på Trandum

Saken gjaldt lovligheten av å fengsle en utenlandsk familie med barn under 15 år. Familien ble holdt fengslet i 20 dager på Politiets utlendingsinternat på Trandum. Det var foreldrene og fire av barna deres som var holdt fengslet. Barna var 7–14 år gamle.

Familiens søknad om beskyttelse og opphold på humanitært grunnlag var først avslått av UDI og dernest av UNE i juni 2013. UNEs vedtak innebar at familien pliktet å forlate riket. Tidlig om morgenen den 10. august 2014 ble familien pågrepet på et asylmottak i Lillesand, hvor de hadde bodd i ca. ett år, og de ble samme dag brakt til Trandum. Familiens eldste barn var ikke til stede ved pågripelsen og ble ikke funnet mens den øvrige familien var fengslet.

Det var planlagt at familien dagen etter skulle uttransporteres med fly til Kabul uten ledsagelse av politi. Fordi familien denne dagen nektet å reise fra Norge uten den eldste sønnen, bestemte politiet at familien skulle uttransporteres med åtte ledsagere. En slik uttransportering nektet flyselskapet å medvirke til den dagen.

To dager etter pågripelsen fremmet politiet begjæring til tingretten om fengsling av familien i tre uker. Begjæringen ble tatt til følge, og anke til lagmannsretten ble forkastet. Den videre anken til Høyesterett kom ikke til behandling før familien ble uttransportert. Familien, ledsaget av politi, ble uttransportert til Kabul 20 dager etter pågripelsen.

I november 2014 tok familien ut stevning til Oslo tingrett med påstand om at fengslingen var ulovlig, og at den krenket deres menneskerettigheter. Staten ble frifunnet i tingretten.

Under henvisning til Grunnloven og menneskerettskonvensjoner ble det i anke til lagmannsretten anført at frihetsberøvelsen ikke hadde hjemmel i lov, og at den krenket retten til privatliv, barns rettigheter og forbud mot umenneskelig og nedverdiggende behandling.

Ankeforhandlingen varte i tre dager. Den omfattet også omvisning på Trandum med forklaringer om hvordan forholdene var da familien oppholdt seg der. Det ble lagt fram juridiske utdrag på mer enn 2400 sider.

Lagmannsretten avsa dom den 31. mai 2017, hvor anken delvis førte frem. Lagmannsretten kom til at utlendingsloven gir tilstrekkelig klar hjemmel for å fengsle utenlandske barn under 15 år sammen med foreldrene sine, slik at lovkravet etter

Grunnloven § 94 første ledd første punktum og EMK artikkel 5 nr. 1 ikke var krenket. Lagmannsretten la videre til grunn at barna bare kan fengsles dersom det er tvingende nødvendig, og at de særlige fengslingsvilkår for barn må tillegges stor vekt ved avgjørelsen av om foreldrene skal fengsles, i det minste ved forholdsmessighetsvurderingen.

Ut fra en konkret vurdering kom lagmannsretten til at lovens vilkår ikke var oppfylt. Det ble vist til lovbestemmelsen om tvingende nødvendig. Dette vilkåret ble sammenholdt med vilkårene for fengsling etter EMK og FNs barnekonvensjon. Begge konvensjonene gjelder som norsk lov, og de går blant annet ut på at fengslingen skal utgjøre siste utvei for å få gjennomført uttransporten.

Ved de konkrete vurderingene ble det lagt betydelig vekt på dommer avsagt av EMD 12. juli 2016 i fem saker mot Frankrike. I hovedtrekk ble forholdene under fengslingene for partene i de sakene ansett tilsvarende. Lagmannsretten la blant annet vekt på innelukkingen av familien, og at de ansatte gikk med uniformer som lignet på dem som brukes av politi og av ansatte i kriminalomsorgens fengsler. Gjennom elleve timer var de henvist til et soverom med tilhørende våtrom. Døra inn til soverommet var i den perioden låst, og den var tilsvarende utformet som dører inn til fengselsceller. Det var innsyn til soverommet gjennom ei luke som var høyt plassert i døra. Forholdene på Trandum var egnet til å underbygge en angstskapende effekt på barn.

Familiemedlemmene ble gitt medhold i sine krav på erstatning (oppreisning) fordi fengslingen innebar krenkelse av Grunnloven og/eller konvensjoner som Norge er bundet av. Oppreisningen ble fastsatt til 40 000 kroner for hvert av barna og til 25 000 kroner for hver av foreldrene.

For alle de ankende parter forelå brudd på EMK artikkel 8 om respekt for privatliv og familieliv. For barna innebar fengslingen også krenkelse av EMK artikkel 3 om umenneskelig eller nedverdiggende behandling, av EMK artikkel 5 nr. 1 om retten til frihet og sikkerhet, av barnekonvensjonen artikkel 3 og 37, av Grunnloven § 93 andre ledd om umenneskelig og nedverdiggende

behandling og av Grunnloven § 94 første ledd om frihetsberøvelse som utgjør et uforholdsmessig inngrep.

Lagmannsretten kom videre til at de ankende parter kan kreve fastsettelsesdom for brudd på Grunnloven, EMK og barnekonvensjonen artikkel 37, men at slikt krav må avvises når det gjelder brudd på barnekonvensjonen artikkel 3.

Staten ble dømt til å betale sakskostnader for begge instanser til de ankende partene og partshjelperne.

Dommen ble ikke anket.

Dom om soningsforhold for Anders Behring Breivik

Lagmannsretten behandlet i januar 2017 anke over Oslo tingretts dom 20. april 2016 om soningsforholdene til Anders Behring Breivik. Tingretten kom til at soningsforholdene var i strid med forbudet mot umenneskelig eller nedverdiggende behandling i Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 3. Ved denne vurderingen la tingretten særlig vekt på varigheten av isolasjon fra andre fanger, utilstrekkelige kompensasjonstiltak for å motvirke skadevirkningene som følge av isolasjon og omfanget av nakenundersøkelser. Staten ble i tingretten frifunnet for påstanden om brudd på artikkel 8 om respekt for privatliv og korrespondanse.

Både staten v/Justis- og beredskapsdepartementet og Anders Behring Breivik påanket tingrettens dom.

Ankeforhandlingen ble holdt i gymnastikksalen i Telemark fengsel, avdeling Skien, der hovedforhandlingen for tingretten også hadde gått. Dette var nødvendig av sikkerhetsmessige årsaker. Saken gikk i hovedsak for åpne dører, likevel slik at befaringene på Ila fengsel- og forvaringsanstalt og i Telemark fengsel gikk for lukkede dører. Også forklaringer fra enkelte ansatte i Kriminalomsorgen, avgitt i tilknytning til befaringene, gikk for lukkede dører. Ankeforhandlingen, inkludert befaringene i de to

anstaltene, gikk over sju rettsdager. Det ble avhørt i alt ti vitner i tillegg til at det ble avgitt partsforklaring. Personer fra media samt enkelte fra Kriminalomsorgen fikk anledning til å være til stede på tilhørerplass der saken gikk. Ankeforhandlingen ble imidlertid overført til en av våre rettssaler i Oslo, slik at andre som ville følge saken kunne gjøre det derfra. Før ankeforhandlingen hadde lagmannsretten truffet beslutning som regulerte adgangen til fotografering, filming og kringkasting.

Lagmannsretten avsa enstemmig dom i saken 1. mars 2017.

Lagmannsretten konkluderte med at Anders Behring Breivik ikke er eller har vært utsatt for tortur eller umenneskelig eller nedverdiggende behandling. Det sentrale her var: utelukkelse fra fellesskap innebærer en betydelig psykisk belastning som kan påføre den innsatte skade. Både praksis fra EMD og norsk lovgivning bygger på en forutsetning om at utelukkelse fra fellesskap i fengsel skal være begrenset i tid.

Breivik fremsto fortsatt som sterkt preget av sitt høyreekstreme, politiske univers. Han hadde forut for ankeforhandlingen gitt uttrykk for at han ikke lenger er tilhenger av bruk av vold. Dette standpunktet var imidlertid ikke knyttet til anger eller begrunnet med etiske overveielser, og ble derfor ikke tillagt vekt. Det var ikke klare indikasjoner på at Breivik er påført isolasjonsskader under soningen.

Lagmannsretten la til grunn at det er høy risiko for vold fra Breivik på sikt. Risikoen gjelder nøye planlagt, spektakulær vold dersom han over tid opplever liten oppmerksomhet om seg og sitt politiske prosjekt.

Det kan ikke forventes at det vil være mulig å registrere endringer i hans atferd i forkant av en eventuell slik voldshandling. Lagmannsretten la videre vekt på at det er behov for å beskytte ham mot vold ved fellesskap med andre innsatte. Kombinasjonen av disse omstendighetene skiller saken fra sammenliknbare avgjørelser. Sterke samfunnsmessige hensyn tilsier omfattende sikkerhetstiltak under soningen til Breivik.

Lagmannsretten viste til at Kriminalomsorgen har gjennomført en rekke tiltak for å kompensere for mangelen på sosialt fellesskap med andre innsatte. Samlet sett innebærer samtalene med ansatte, besøksvenn og prest mv. at han får sosiale impulser i relativt stort omfang. Han disponerer tre celler og har tilgang til mange TV-kanaler og avis. Muligheten til å gjennomføre studier mv. bidrar til å gjøre hverdagen meningsfylt. Kompensasjonstiltakene ble ansett godt tilpasset Breiviks behov. Lagmannsretten forutsatte imidlertid at mulighetene til begrenset samvær med enkelte andre innsatte ville bli vurdert inngående og eventuelt utprøvd i løpet av relativt kort tid.

På bakgrunn av den høye risikoen for vold fra og mot Breivik, de omfattende tiltakene som er gjennomført for å kompensere for belastningene ved soningen, Breiviks helsetilstand, de omfattende prosessuelle garantiene og forholdene ellers, anså lagmannsretten soningsforholdene samlet sett ikke å være i strid med EMK artikkel 3.

Ved vurderingen ble det også sett hen til omfanget av kroppsvisitasjoner og bruken av håndjern i tiden på Ila fengsel- og forvaringsanstalt. Tiltakene ble ansett å ha vært nødvendige for å ivareta sikkerheten for samfunnet og for Breivik. Det var ikke sannsynliggjort at sikkerheten kunne ha vært tilfredsstillende ivaretatt ved bruk av alternative, mindre belastende virkemidler. Omfanget av uvarslede kroppsvisitasjoner mv. burde likevel etter lagmannsrettens oppfatning ha vært lavere, men terskelen for alvorlighet etter EMK artikkel 3 ble ikke ansett overskredet.

Lagmannsretten kom etter en samlet vurdering av soningsforholdene til at det verken forelå brudd på EMK artikkel 3 på domstidspunktet, eller når perioden juli 2011 til januar 2017 ble sett under ett. Det samme gjelder når en vurderer oppholdet ved Ila fengsel- og forvaringsanstalt, som varte fra juli 2011 til september 2013, isolert.

Lagmannsretten kom, i likhet med tingretten, til at det ikke forelå brudd på retten til respekt for privatliv og korrespondanse etter EMK artikkel 8. Stopp av korrespondanse gjelder i første rekke brev fra Breivik til ideologiske meningsfeller eller personer

som må forventes å formidle brevene videre til høyreekstreme nettverk. Formålet har vært å beskytte samfunnet, og beslutningene er truffet i medhold av lov. Brevkontrollen har ikke rammet korrespondanse med familie eller venner fra tiden før terrorhandlingene. Det forelå heller ikke konvensjonsbrudd knyttet til oppfølging av medisinske behov.

Anders Behring Breivik anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken ble nektet fremmet ved Høyesteretts ankeutvalgs begrunnede beslutning 8. juni 2017 (HR-2017-1127-U).

Transocean; skattesaken om utbytte

Borgarting lagmannsrett avsa den 9. januar 2017 dom i det som antakelig vil være den siste saken i Transocean-komplekset. Ankeforhandling i lagmannsretten ble holdt over fem uker fra 11. oktober 2016.

Saken gjaldt spørsmål om skatteklagenemndas vedtak var gyldig. Nemnda hadde ved sitt vedtak ilagt to selskaper i Transoceankonsernet, Transocean Offshore Ltd. og Transocean Offshore International Ventures Ltd, kildeskatt på utbytte fra et norsk selskap, samt tilleggsskatt. Oslo tingrett opprettholdt vedtaket som gyldig, men fant at det ikke var grunnlag for tilleggsskatt. Både Transoceanselskapene og staten anket dommen. Statens anke, som gjaldt spørsmålet om tilleggsskatt, ble frafalt før ankeforhandling. Tvistesummen var derfor redusert fra noe over en milliard kroner til noe over 400 millioner kroner for lagmannsretten.

Kjernen i saken var at det norske selskapet var eid av et dansk APS-selskap, Transocean Holding. I 2001 besluttet generalforsamlingen i Transhav AS, som var norsk morselskap til Transocean AS, å dele ut utbytte til aksjonæren med 2 599 920 558 kroner. Utdeling til dansk heleid morselskap var fritatt fra kildeskatt på grunn av den nordiske skatteavtalen. Det danske selskapet var eid av de to Transoceanselskapene i saken, som begge var hjemmehørende på Caymand Island. Etter dansk rett var det på tidspunktet ikke kildeskatt på utbytte til disse selskapene, mens det etter norsk rett ville vært kildeskatt på

utbytte til morselskap på Caymand Island. Statens anførsel bygget på de ulovfestede reglene om gjennomskjæring, og anså utbyttet som utdelt direkte til selskapene hjemmehørende på Caymand Island. Alternativt var det anført at utbyttet måtte tilordnes disse selskapene, ikke det formelle morselskapet i Danmark.

Forholdet var ett av de forhold som var gjenstand for tiltale i straffesaken mot Transocean m.fl., hvor det ble avsagt frifinnende dom i Borgarting lagmannsrett 14. januar 2016 etter at Økokrim trakk sin anke (LB-2014-197809-2).

Lagmannsretten kom, i motsetning til Oslo tingrett (i den sivile saken), til at det ikke var grunnlag for verken gjennomskjæring eller tilordning og fant derfor at skatteklagenemndas vedtak var ugyldig. Lagmannsretten var satt med to fagkyndige meddommere. Avgjørelsen ble avsagt under dissens, da én av fagdommerne stemte for at vedtaket var gyldig.

Staten anket lagmannsrettens dom til Høyesterett, men anken ble ikke tillatt fremmet.

Kjennelser om utlegg i aksjer

Borgarting lagmannsrett avsier en rekke avgjørelser i anker over kjennelser og beslutninger i sivile saker. Saksbehandlingen er normalt skriftlig og avgjøres av tre lagdommere i fellesskap.

Også slike sakstyper kan være omfattende, og de kan gjelde store verdier. Som eksempel på dette kan nevnes to kjennelser avsagt av Borgarting lagmannsrett i 2017 om rett til å ta utlegg i aksjer, hvor det i begge tilfeller har vært gjort gjeldende at den registrerte eieren av aksjene kun har vært proforma eier.

Den ene saken gjaldt anke over Oslo byfogdembetes kjennelse om at Deutsche Bank hadde rett til å ta utlegg i aksjene i Confrimit AS, basert på at overføring av aksjene i selskapet, først til Alexander Vik og senere til Erik Martin Vik, var proforma. Lagmannsretten kom til at overføringen av aksjene til Alexander Vik var en reell overføring, og ikke proforma. Lagmannsretten kom også til at Deutsche Bank, som enkeltforfølgende kreditor, ikke hadde rett til å ta utlegg i aksjene i Confrimit AS basert på en

anførsel om at overføringen av aksjene til Alexander Vik var en ugyldig eller ulovlig overføring etter relevant selskapslovgivning. Retten trengte derfor ikke å ta stilling til overføringen videre fra Alexander Vik til Erik Martin Vik. Utleggspantet i aksjene i Confrimit AS ble dermed opphevet.

Den andre saken gjaldt anke fra Spar Shipping AS over Oslo byfogdembetes kjennelse om å oppheve utlegg besluttet av Namsfogden i aksjer i Lotus Marine AS. Lagmannsretten kom, som byfogdembetet, til at overføringen av aksjene i Lotus Marine AS til Oceanus (Luxembourg) S.a.r.l ikke var proforma. Anken ble dermed forkastet.

Begge kjennelsene er anket inn for Høyesterett og er ikke rettskraftige.

Asylsøknad med homofili som oppgitt asylgrunnlag

En ung mann fra Uganda fikk innvilget visum for å delta på Norway Cup. Etter ankomst til Norge søkte han om asyl. Som asylgrunnlag påberopte han at han som homofil trengte beskyttelse.

Søknaden ble avslått av utlendingsmyndighetene som la til grunn at søkeren ikke er reell homofil. Søkeren gikk til søksmål om gyldigheten av avslaget. Tingretten frifant staten, idet retten kom til at det ikke forelå sannsynlighetsovervekt for at søkeren er reell homofil.

Søkeren anket tingrettens dom til Borgarting lagmannsrett, og ankeforhandling ble avholdt over to dager. Søkeren møtte i retten og forklarte seg. Rett etter avsluttet ankeforhandling siste rettsdag ble søkeren pågrepet av Politiets utlendingsenhet for uttransportering til Uganda. Uttransporteringen skulle finne sted to dager etter. Søkeren begjærte umiddelbart midlertidig forføyning med krav om å få bli Norge inntil lagmannsrettens dom var avsagt. Ved kjennelse samme dag fikk søkeren medhold under dissens. Flertallet mente ut fra en foreløpig vurdering etter ankeforhandlingen at søkeren hadde sannsynliggjort at han er homofil. Mindretallet la til grunn at dette ikke var sannsynliggjort.

I den etterfølgende dommen, og etter en nærmere vurdering, la også flertallet – under tvil – til grunn at søkeren ikke hadde sannsynliggjort sin påberopte legning. Videre la lagmannsretten enstemmig til grunn at søkeren ikke sto i noen reell fare for å bli utsatt for forfølgelse ved retur til Uganda som følge av at han hadde stått frem som homofil i norske media. Anken over tingrettens dom ble etter dette forkastet.

Yara-saken

Lagmannsrettens forhandlinger i den såkalte Yara-saken pågikk i perioden 23. august – 2. desember 2016. Tiltalen gjaldt bestikkelse av offentlige tjenestemenn i Libya og India, og i tingretten ble fire tidligere toppledere i Yara International ASA dømt for grov korrupsjon. Samtlige tiltalte anket over dommen. Ankesaken ble behandlet med lagrette (jury).

Juryen svarte nei på spørsmålene om skyld for tre av de fire tiltalte. Disse tre ble frifunnet. Den fjerde tiltalte, Yaras tidligere juridiske direktør, ble funnet skyldig i grov korrupsjon under begge postene i tiltalen. Korrupsjonen i Libya gjaldt en avtale om betaling av til sammen USD 4,5 millioner i fremtidige avdrag, mens korrupsjonen i India gjaldt en tilsvarende avtale om betaling av til sammen USD 3 millioner. En tredjedel av de avtalte beløpene var blitt utbetalt til sønnene av høystående offentlige tjenestemenn i henholdsvis Libya og India.

I lagmannsrettens dom 17. januar 2017 ble straffen for tidligere juridiske direktør satt til fengsel i syv år. I skjerpende retning ble det blant annet lagt vekt på at han hadde vært svært sentral ved gjennomføringen av korrupsjonshandlingene, og at handlingene fremsto som godt planlagt. Tiltalte var dessuten medlem av Yaras konsernledelse, og som selskapets juridiske direktør hadde han det øverste ansvaret for selskapets antikorruptjonsarbeid. Det fikk ikke nevneverdig betydning at initiativet til de straffbare handlingene ble tatt av andre.

I formildende retning var det lite å bemerke. Det ble imidlertid tatt hensyn til at tiltalte, i motsetning til hva som ofte er tilfelle i andre korrupsjonssaker, ikke hadde oppnådd egen økonomisk vinning ved de straffbare handlingene. Lagmannsretten fant ikke

holdepunkter for at straffnivået for korrupsjon begått i utlandet skal være lavere enn for korrupsjon begått i Norge.

I september 2017 forkastet Høyesterett tiltaltes anke over straffutmålingen.

Deltakelse og inngåelse av terrorforbund - ISIL

Borgarting lagmannsrett avsa 5. april 2017 dom i en ankesak hvor to menn var tiltalt for deltakelse i terrororganisasjonen ISIL og for inngåelse av terrorforbund. Ankesaken ble behandlet som lagrettesak (jury) i Borgarting lagmannsrett i perioden 28. februar til 24. mars 2017.

Tiltalte nr. 1 ble i lagmannsretten kjent skyldig i terrorforbund og deltakelse i ISIL. Deltakelsen i ISIL varte i ti måneder, hvorav fem og en halv måneder ble tilbrakt i Syria. Tiltalte ble også domfelt for falsk forklaring til politiet. Straffen ble som i tingretten satt til fengsel i syv år og seks måneder.

Tiltalte nr. 2 ble kjent skyldig for deltakelse i ISIL og frifunnet for inngåelse av terrorforbund. Ved utmålingen av straffen la lagmannsretten til grunn at deltakelsen hadde vart i cirka en måned. Tiltalte, som tidligere var domfelt, ble idømt fengsel i fire år.

Lagmannsretten la til grunn at deltakelsen i ISILs terrorhandlinger i Syria skjedde ved at de to oppholdt seg sammen med personer tilknyttet ISIL og at de deltok i ISILs trenings- og opplæringsprogram. Tiltalte nr. 1 anket over lovanvendelsen og saksbehandlingen, og tiltalte nr. 2 anket over straffutmålingen.

Høyesteretts ankeutvalg besluttet 4. juli 2017 at ankene ikke ble tillatt fremmet.

Knivdrapet på to år gammel jente på Ellingsrud

Borgarting lagmannsrett behandlet i perioden 17. januar til 9. februar 2017 en anke i en straffesak der en 39 år gammel Afghansk mann stod tiltalt for drap på sin to år gamle datter. Han var også tiltalt for mishandling i familieforhold og drapsforsøk på tre voksne personer.

Den tiltalte hadde stukket datteren fire ganger med kniv mens hun satt på morens arm. Datteren døde av skadene kort tid etter. Drapsforsøkene var begått mot tiltaltes svigermor, hans svoger og en venn av familien. Den fornærmede etter mishandlingstiltalen var tiltaltes ektefelle.

I tingretten ble tiltalte dømt for samtlige forhold. Lagretten svarte ja på alle spørsmål, og tiltalte ble i Borgarting lagmannsrett dømt til fengsel i 20 år. Varetektsfradraget ved lagmannsrettens dom var 1021 dager, altså nærmere tre år.

Uaktsomt bildrap

En 53 år gammel kvinne ble i tingretten frifunnet for uaktsomt bildrap. Tiltalen gikk ut på at hun hadde sovnet, slik at bilen hun førte på Ring 2 i Oslo traff en ung kvinne som gikk på fortauet med sin datter i barnevogn. Kvinnen døde som følge av sammenstøtet, datteren som satt fastspent i barnevognen ble påført lettere skader. Tingrettens frifinnelse var basert på at tiltalte før påkjørselen hadde uten forvarsel besvimt.

Påtalemyndigheten anket bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet til lagmannsretten.

Ut fra en samlet vurdering fant lagmannsretten bevist ut over enhver rimelig tvil at tiltaltes bil kom over i høyre kjørefelt og videre inn på fortauet som følge av at hun sovnet ved rattet.

Kort tid etter ulykken hadde tiltalte i avhør hos politiet ikke utelukket at hun kunne ha sovnet. Det ble foretatt flere undersøkelser av tiltalte for å avklare om hun hadde et underliggende disponerende helseproblem som kunne ha forårsaket besvimelse. Blodprøver var tatt etter ulykken, og hun ble undersøkt ved nevrologisk og hjertemedisinsk avdeling på sykehus, og dessuten underlagt søvnutredning. Ut fra bevisførselen konstaterte lagmannsretten at det ikke var funnet noen medisinske forhold hos tiltalte som disponerte for besvimelse. Det ble heller ikke påvist noen søvnsykdom. Hjertemedisinsk spesialist forklarte som sakkyndig for lagmannsretten at besvimelse uten varselsymptomer eller uten medisinske forhold som kan disponere for dette, ikke er vanlig. Videre opplyste denne sakkyndige at ved besvimelse vil muskelkraften ikke være intakt. Man våkner først når blodet er kommet tilbake i hjernen. Den sakkyndige som hadde foretatt søvnutredning av tiltalte, forklarte at under søvn er muskelkraften intakt, og dersom en bilfører faller i søvn vil det typiske være at bilen bare fortsetter i samme retning og med samme gasstrykk. En bilfører som befinner seg i første søvnstadium vil våkne av utenforliggende forhold som et dunk eller at bilen rister.

Lagmannsretten fant at bilens kjøremønster var forenlig med at tiltalte hadde sovnet ved rattet. Basert på vitneforklaringer, skadene på bilen og befaringen under ankeforhandlingen, la lagmannsretten til grunn at tiltaltes bil, som befant seg i venstre kjørefelt, fortsatte med samme kurs i en rett linje fremover istedenfor å følge veibanens kurve da denne svingte mot venstre. Bilen fortsatte på skrå over høyre felt og inn på fortauet hvor den traff en lav murkant før det ble foretatt en styrt manøver mot venstre. Ca. ½ sekund etter ble kvinnen med barnevognen påkjørt bakfra.

Lagmannsrettens dom ble avsagt 31. mars 2017. Straffen ble fastsatt til fengsel i 75 dager. Tiltalte ble videre idømt tap av føreretten i tre år, og hun ble dømt til å betale oppreisning og erstatning til etterlatte.

Dommen ble anket til Høyesterett. Det ble gjort gjeldende at lagmannsretten hadde stilt for lave beviskrav knyttet til at årsaken til ulykken var at tiltalte sovnet. Ved Høyesteretts ankeutvalg beslutning av 12. juni 2017 ble anken ikke tillatt fremmet. Ankeutvalget bemerket (avsnitt 11) at lagmannsrettens domsgrunner samlet sett viste at «den tvil som måtte knytte seg til om tiltalte kan ha besvimt, ble vurdert som så teoretisk at den kunne utelukkes. Det er i tråd med det strafferettslige beviskravet å se bort fra en slik teoretisk tvil».

Mordbrann - drapsforsøk mot sorenskriver

En mann var i Sør-Østerdal tingrett dømt til 18 års forvaring for mordbrann og overlagt drapsforsøk mot en sorenskriver og hans familie, ved at han tente på sorenskriverens hus. Da brannen ble påsatt lå sorenskriverens datter og en venninne og sov i huset. Jentene ble reddet ut kort tid før huset ble overtent. Huset ble totalskadet.

Motivet for gjerningen var blant annet hevn i tilknytning til utfallet av en samværsak i retten. Mannen var også dømt for forsøk på mordbrann og drapsforsøk mot en bekjent av hans tidligere ektefelle og for familievold og trusler.

Mannen anket saken til Borgarting lagmannsrett, som behandlet saken som lagrettesak i perioden 2. mai til 23. juni 2017. De fornærmede fulgte saken. Juryen fant den tiltalte skyldig. I dom avsagt 21. august 2017 opprettholdt lagmannsretten straffen på 18 års forvaring. Alle de fornærmede ble tilkjent oppreisning og i noen grad erstatning for tapte inntekt.

Lagmannsrettens dom ble anket til Høyesterett. Det var anket over saksbehandlingen, lovanvendelsen, straffutmålingen og behandlingen av de sivile krav.

Høyesterett forkastet anken den 22. november 2017.

BORGARTING LAGMANNSRETT

Borgarting lagmannsrett
Keysersgate 13, Oslo
Telefon 21 55 80 00
borgadm@domstol.no
www.domstol.no/borgarting